

บุคลิกดี ตั้งแต่เด็ก
สะท้อนความสำเร็จ
ในอนาคต

Kids
program
ดูดี...ตั้งแต่ยัง “เด็ก”

บทที่ 1 บทนำ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

ความหมายของบุคลิกภาพ

คำว่า “บุคลิกภาพ” คือ สภาพนิสัยจำเพาะคน
ประกอบด้วย

- สภาพ หมายถึงลักษณะของสรีระร่างกายภายนอกที่สามารถมองเห็นสัมผัสจับต้องกันได้
- นิสัย หมายถึง จิตใจ ความรู้สึก ที่แสดงออกถึงสิ่งที่จะสะท้อนถึงสติปัญญา อารมณ์ ทัศนคติ ของแต่ละบุคคล

ความหมายของบุคลิกภาพ

“บุคลิกภาพ” (Personality) ซึ่งมาจากรากศัพท์ภาษาลาติน ว่า Persona มีความหมายว่า Mask คือ หน้ากากที่ตัวละครใช้สวมเวลาออกแสดง เพื่อแสดงบทบาทและบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันตามที่กำหนด ให้ผู้ชมได้แลเห็นได้ในระยะไกล

บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของ
ลักษณะต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอก
ของร่างกายรวมกันขึ้นทำให้บุคคลนั้น
แตกต่างจากบุคคลอื่น เช่น รูปร่างลักษณะ
กิริยาท่าทาง มารยาท การแต่งกาย
การแสดงออก การพูด การคิด ความรู้สึก
นึกคิด ทักษะคติตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ
ความต้องการ อารมณ์ ความสนใจ

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

- ❖ ความมั่นใจ
- ❖ ความคาดหวังพฤติกรรม
- ❖ การปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น
- ❖ การตระหนักในเอกลักษณ์ของบุคคลบุคลิกภาพ
- ❖ ความสำเร็จ การมีบุคลิกภาพที่ดีจะได้เปรียบบุคคลอื่นเสมอ
- ❖ การยอมรับของกลุ่ม

ลักษณะของบุคลิกภาพ

1. บุคลิกภาพภายนอก
2. บุคลิกภาพภายใน

กิจกรรมที่ 1.1

ลักษณะของบุคลิกภาพ (ภายนอก/ภายใน)

- จี๋องไว้ผมยาวมัดเปียผูกโบ
- สัญญาให้อาหารสุนัขไร้บ้าน
- บุญพูดไม่เก่ง ไม่ค่อยมีเพื่อน
- อูษาเป็นคนมีผิวสีน้ำผึ้ง
- ปิยะแบ่งเงินเดือนเป็น3ส่วนคือฝากธนาคาร ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และชำระหนี้
- ณิชตรวจทานข้อสอบก่อนส่งเสมอ
- อุดมเที่ยวกลางคืนแล้วขาดเรียน

กิจกรรมที่ 1.1 (ต่อ)

ลักษณะของบุคลิกภาพ (ภายนอก/ภายใน)

- อุดมไปด้วยคุณพ่อคุณแม่ด้วยวาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนหวาน
- จันทราเรียนหนังสือได้เอทุกวิชา
- เอน่าเป็นคนสะโพกใหญ่ ขาสั้นเหมือนคุณพ่อ
- บิวมีกลิ่นตัวที่รุนแรง
- จิวแอบดูข้อสอบเพื่อนเสมอ
- รวิชอบช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ
- บิ๊กเป็นคนยิ้มสวย

เฉลยกิจกรรมลักษณะของ บุคลิกภาพ (ภายนอก/ภายใน)

- จียองไว้ผมยาวมัดเปียผูกโบ **ภายนอก**
- สัญญาให้อาหารสุนัขไว้บ้าน **ภายใน**
- บุญพูดไม่เก่ง ไม่ค่อยมีเพื่อน **ภายใน**
- อุษาเป็นคนมีผิวสีน้ำผึ้ง **ภายนอก**
- ปิยะแบ่งเงินเดือนเป็น3ส่วนคือฝากธนาคาร ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และชำระหนี้ **ภายใน**
- ณธีตรวจทานข้อสอบก่อนส่งเสมอ **ภายใน**
- อุดมเหี่ยวกลางคืนแล้วขาดเรียน **ภายใน**

เฉลยกิจกรรมลักษณะของบุคลิกภาพ (ภายนอก/ภายใน)

- อุดมไปด้วยคุณพ่อคุณแม่ด้วยวาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนหวาน **ภายนอก**
- จันทราเรียนหนังสือได้ทุกวิชา **ภายใน**
- เอน่าเป็นคนสะโพกใหญ่ ขาสั้นเหมือนคุณพ่อ **ภายนอก**
- บิวมีกลิ่นตัวที่รุนแรง **ภายนอก**
- จิวแอบดูข้อสอบเพื่อนเสมอ **ภายใน**
- ริชอบช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ **ภายใน**
- บู้เป็นคนยิ้มสวย **ภายนอก**

กิจกรรมที่ 1.2

ทดสอบเก็บคะแนนบทที่ 1

สำรวจตนเองโดยใช้การวิเคราะห์ตามหลักการ
กระบวนการพัฒนาตนเอง

ขอบข่ายของบุคลิกภาพ

1. ลักษณะทางกาย
2. ลักษณะทางสติปัญญา
3. ลักษณะทางสังคม
4. ลักษณะทางอารมณ์

พัฒนาการบุคลิกภาพในวัยต่าง ๆ

1. ในวัยทารก (ตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ขวบ)

1. ในวัยทารก (ตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ขวบ)

1.1 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

1.2 วิธีการอบรมเลี้ยงดู

1.3 ความสม่ำเสมอในการเลี้ยงดู

1.4 การอบรมสั่งสอนเด็ก

1.5 พ่อแม่ควรรักลูกให้เท่ากัน

1.6 ผู้ปกครองควรให้โอกาสเด็กได้คุ้นเคยกับคน
แปลกหน้าบ้าง

2. วัยเด็กตอนต้น (3-12 ปี)

วัยเด็กตอนต้น (3-12 ปี)

- ในวัยนี้ครอบครัวยังมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กมาก
- เลียนแบบพ่อแม่
- การอบรมเลี้ยงดู
- ความแตกต่างของเด็กวัยนี้จะปรากฏชัดเจน เช่นบางคนมีลักษณะเป็นผู้นำ บางคนชอบสังคม แล้วแต่ประสบการณ์
- ความแตกต่างระหว่างเพศ เด็กผู้ชายจะปราดเปรียว เด็กผู้หญิงจะเรียบร้อย

3. วัยรุ่นตอนต้น (13-16 ปี)

วัยรุ่นตอนต้น (13-16 ปี)

- เด็กในวัยนี้จะมีลักษณะไม่มั่นใจในตนเอง
- เป็นระยะที่เด็กจะมีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง เนื่องจาก ไม่พอใจรูปร่าง หน้าตา สัดส่วนของตนเอง
- สถานะของเด็กวัยนี้ไม่ชัดเจน สร้างความสับสนแก่เด็ก
- เด็กไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากสังคมคาดหวังให้เด็กมีความรับผิดชอบมากขึ้น ทำให้เด็กปรับตัวไม่ทัน เพราะความสามารถและประสบการณ์มีน้อย
- ส่งผลต่อให้เด็กวัยนี้มีปัญหาทั้งทางด้านส่วนตัวและสังคม

4. วัยรุ่นตอนปลาย (17-21 ปี)

วัยรุ่นตอนปลาย (17-21 ปี)

บุคคลวัยนี้โตแล้วซึ่งการที่เขาจะปรับตัวได้
ต้องมืองค์ประกอบ

4.1 บุคคลนั้นจะต้องรู้จักตนเอง

4.2 บุคคลนั้นจะต้องภูมิใจในตนเอง

ปัจจัยที่ทำให้บุคลิกภาพต่างกัน

1. ความแตกต่างทางด้านพันธุกรรม
2. ความแตกต่างทางด้านอารมณ์
3. ความแตกต่างทางด้านสังคม
4. สิ่งแวดล้อม
5. ความแตกต่างทางด้านความถนัด

พันธุกรม

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1.3

กิจกรรมวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้บุคลิกภาพต่างกัน

(พันธุกรรม อารมณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม ความถนัด)

- สมคิดเหมือนแม่
- นิตามีตาสีฟ้า ผิวสีแทน
- นิดพูดโต้ตอบช้ากว่าปกติเนื่องจากได้รับสารพิษจากการเสพยาของแม่
- อุษณีย์สูง 1.65 เมตรเท่าคุณพ่อ
- จินตนาตาบอดสี

กิจกรรมที่ 1.3 (ต่อ)

กิจกรรมวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้บุคลิกภาพต่างกัน

(พันธุกรรม อารมณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม ความถนัด)

- สมใจตัวผอมเพราะต้องแบ่งอาหารให้น้องอีกสามคนทาน
- เบญจาอยู่โรงเรียนสตรีจึงมีกิริยาเรียบร้อยอ่อนหวาน
- น้องนวลขาโก่งจากการทำคลอดของคุณหมอ
- นิรุจซ่อมเครื่องยนต์เก่ง
- รุจมีใบหน้าเหมือนคู่แฝดผู้น้อง

เฉลยกิจกรรมปัจจัยที่ทำให้บุคลิกภาพต่างกัน (พันธุกรรม อารมณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม ความถนัด)

- สมคิดเหมือนแม่ **พันธุกรรม**
- นิต้ามีตาสีฟ้า ผิวสีแทน **พันธุกรรม**
- นิตพุตโต้ตอบช้ากว่าปกติเนื่องจากได้รับสารพิษจากการเสพยาของแม่ **สิ่งแวดล้อม**
- อุษณีย์สูง1.65 เมตรเท่าคุณพ่อ **พันธุกรรม**
- จินตนาตาบอดสี **พันธุกรรม**

เฉลยกิจกรรมปัจจัยที่ทำให้บุคลิกภาพต่างกัน (พันธุกรรม อารมณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม ความถนัด)

- ใจตัวผอมเพราะต้องแบ่งอาหารให้น้องอีกสามคนทาน **สิ่งแวดล้อม**
- เบญจาอยู่โรงเรียนสตรีจึงมีกิริยาเรียบร้อยอ่อนหวาน **สังคม**
- นวลขาโก่งจากการทำคลอดของคุณหมอ **สิ่งแวดล้อม**
- รุจซ่อมเครื่องยนต์เก่ง **ความถนัด**
- รุจมีใบหน้าเหมือนคู่แฝดผู้น้อง **พันธุกรรม**

ความหมายของทฤษฎีบุคลิกภาพ

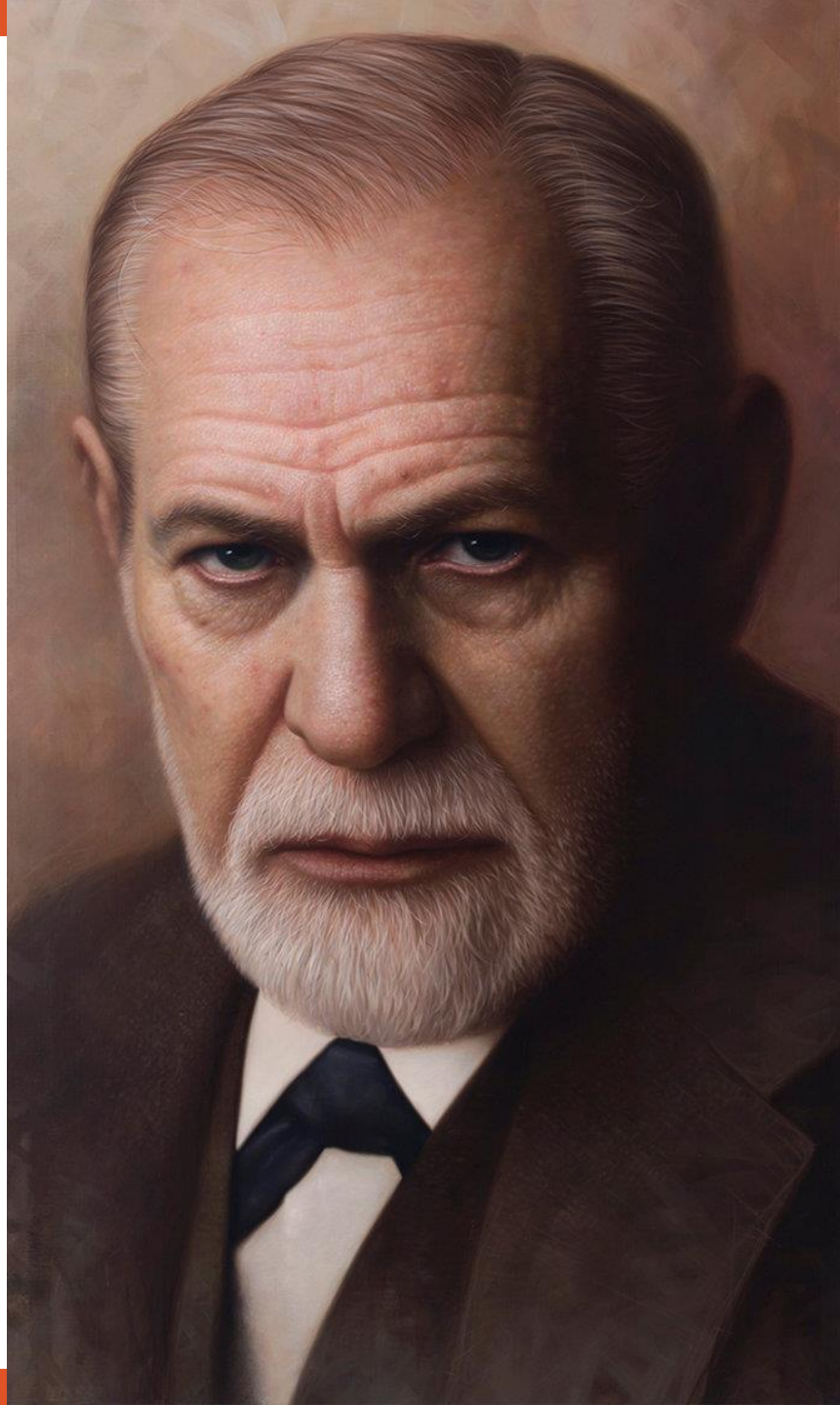
ทฤษฎีบุคลิกภาพ หมายถึง หลักการที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลนำมาจัดระบบพฤติกรรมที่แตกต่างของบุคคล เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ นั่นคือ ทฤษฎีบุคลิกภาพที่ดีควรที่จะสามารถบอกหรือทำนายพฤติกรรมในขอบข่ายของคำจำกัดความของบุคลิกภาพนั้นได้

ทฤษฎีบุคลิกภาพ

ตามแนวคิดของ

ซิกมันด์ ฟรอยด์

(Sigmund Freud)

1. โครงสร้างบุคลิกภาพ

โครงสร้างบุคลิกภาพประกอบด้วยพลัง 3 ประการ ดังนี้

1.1 อิด

1.2 อีโก้

1.3 ซุปเปอร์อีโก้

2. พัฒนาการของบุคลิกภาพ

พรอยด์ได้อธิบายถึงขั้นตอนทั้ง 5 ดังต่อไปนี้

2.1 ชั้นแสวงหาความสุขจากอวัยวะปาก แรกเกิด – 1 ขวบ

2.2 ชั้นแสวงหาความสุขจากอวัยวะทวารหนัก 2 ขวบ

2.3 ชั้นแสวงหาความสุขจากอวัยวะเพศปฐมภูมิ 3 – 5 ขวบ

2.4 ชั้นแสวงหาความสุขจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว 6 – 12 ขวบ

2.5 ชั้นแสวงหาความสุขจากแรงกระตุ้นของหุติยภูมิเพศ 13 – 20 ขวบ

ทฤษฎีบุคลิกภาพ

ตามแนวคิดของ

วิลเลียม เฮอเบิร์ต เชลตัน

เชื่อว่ารูปร่างเป็นสิ่งกำหนด
บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของบุคคล

วิลเลียม เฮอเบิร์ต เชลตัน

มนุษย์มีลักษณะทางรูปร่างแตกต่างกัน แบ่งโครงสร้างของร่างกายได้เป็น 3 กลุ่ม

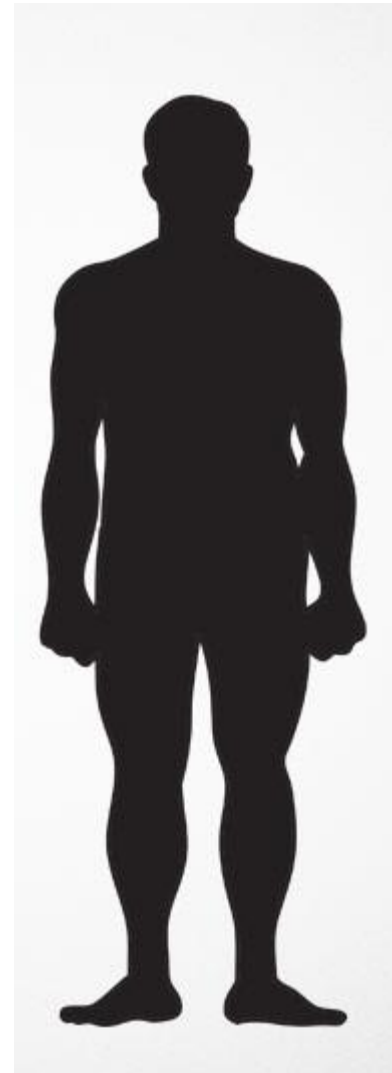
1. พวกที่มีโครงสร้างแบบ Ectomorphic
2. พวกที่มีโครงสร้างแบบ Emdomorphic
3. พวกที่มีโครงสร้างแบบ Mesomophic

Ectomorphic

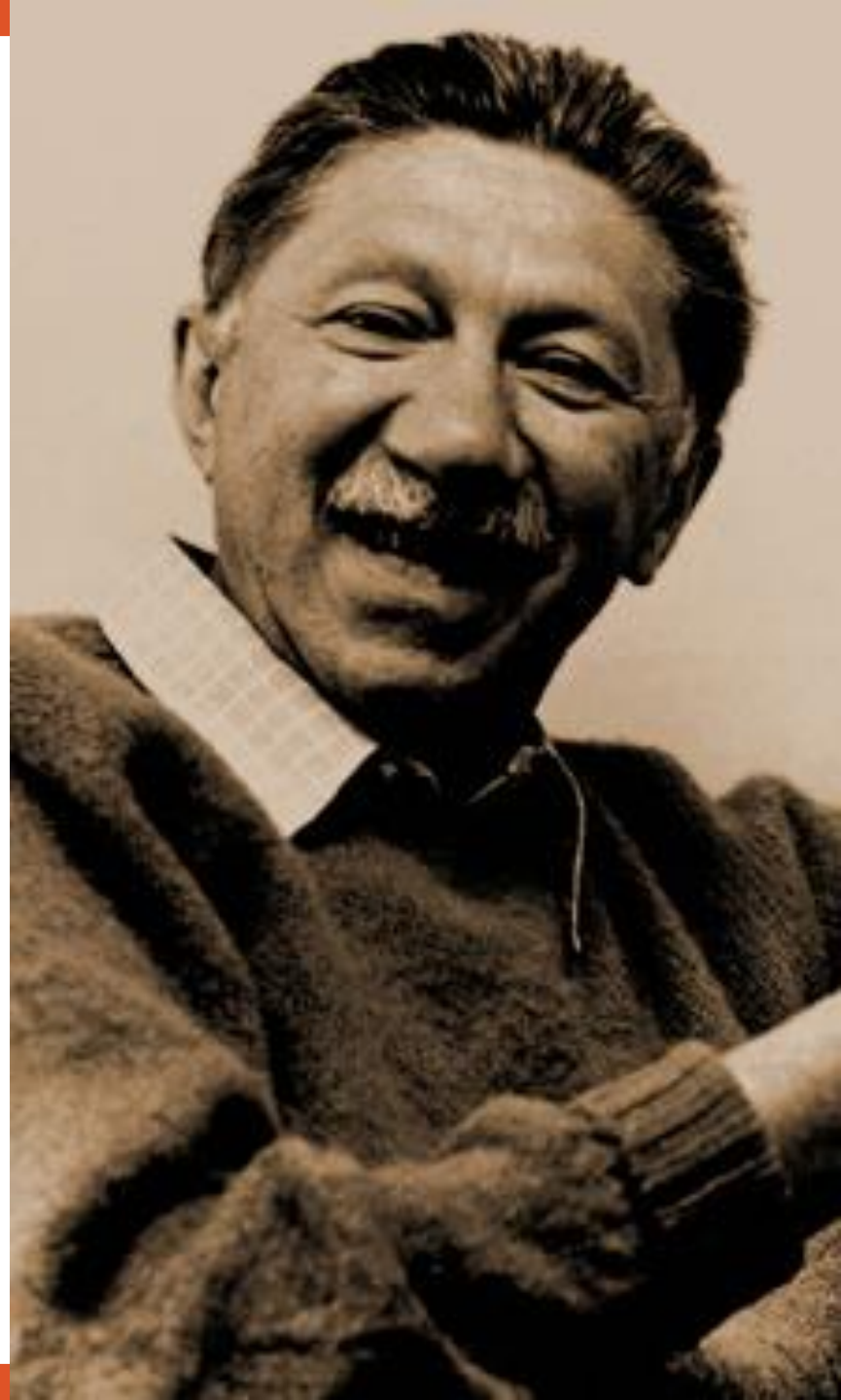

Mesomorphic

Endomorphic

ทฤษฎีบุคคลิกภาพ
ตามแนวคิดของ
อับราฮัม มาสโลว์

ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุด
หรือความต้องการประจักษ์ตน
(Self-Actualization , Self Fulfillment Needs)

ความต้องการที่จะได้รับความยกย่องและเป็นที่ยอมรับ
(Esteem , Relonsing Needs)

ความต้องการทางสังคม ความรักใคร่ และความเป็นเจ้าของ
(Social , Affiliative , and Belonging Needs)

ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง
(Safety, Security Needs)

ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ
(Basic Physiological and Biological Needs)

กิจกรรมที่ 1.4

กิจกรรมวิเคราะห์ทฤษฎีบุคลิกภาพ เชลล์/มาสโลว์ /พรอยด์

- อู๋มีรูปร่างอวบมักน้อยใจเพื่อนเสมอ
- ทิศเหนือไปทำงานทุกวันไม่เคยลาเพราะมีภาระหนี้สินเยอะ
- จู๊บแจงแขนขาเรียวยาวชอบเที่ยวคนเดียว งานอดิเรกคืออ่านหนังสือ
- กุ๊ปก๊ิบเปิดไฟนอนเสมอ
- วัชราทำงานทุกวันไม่สาย ไม่ขาด มักได้รับคำชมจากเจ้านายเสมอ
- ทารกมักเอาของหรือนิ้วใส่ปาก
- เน็ก ซาลี มักโพสต์facebookแล้วคอยติดตามว่าได้ยอดถูกใจเท่าไร
- ลูกสาวมักติดพ่อ อ่อนคุณพ่อเสมอ
- ตู๋ร่างใหญ่ กล้ามเนื้อแข็งแรงชอบกีฬาผจญภัย
- พลังซูปเปอร์ฮีโก้เป็นโครงสร้างของจิตที่เกิดจากการเรียนรู้ในคุณธรรมดีงาม และคำสอนจากศาสนา

เฉลยกิจกรรมทฤษฎีบุคลิกภาพ

เชลล์/มาสโลว์ /พรอยด์

- อู๋มีรูปร่างอวบมั่งน้อยใจเพื่อนเสมอ **เชลล์**
- ทิศไปทำงานทุกวันไม่เคยลาเพราะมีภาระหนี้สินเยอะ **มาสโลว์**
- จู๊บแขนขาเรียวยาวชอบเที่ยวคนเดียว งานอดิเรกคืออ่านหนังสือ **เชลล์**
- ก๊ีบเปิดไฟนอนเสมอ **มาสโลว์**
- วัชทำงานทุกวันไม่สาย ไม่ขาด มักได้รับคำชมจากเจ้านายเสมอ **มาสโลว์**
- ทารกมักเอาของหรือนิ้วใส่ปาก **พรอยด์**
- เนทมักโพสต์facebookแล้วคอยติดตามว่าได้ยอดถูกใจเท่าไร **มาสโลว์**
- ลูกสาวมักติดพ่อ อ่อนคุณพ่อเสมอ **พรอยด์**
- ตู๋ร่างใหญ่ กล้ามเนื้อแข็งแรงชอบกีฬาผจญภัย **เชลล์**
- พลังซุบเปอร์ฮีโก้เป็นโครงสร้างของจิตที่เกิดจากการเรียนรู้ในคุณธรรมดีงามและคำสอนจากศาสนา **พรอยด์**

กระบวนการพัฒนาตนเอง

ขั้นที่ 1 ความต้องการที่จะเรียนรู้

ขั้นที่ 2 การวินิจฉัยตนเอง

ขั้นที่ 3 การกำหนดเป้าหมาย

ขั้นที่ 4 การแสวงหาทรัพยากรที่เหมาะสม

ขั้นที่ 5 การสรรหาบุคคล

ขั้นที่ 6 ความอดทน ต่อสู้ และความพยายาม

ขั้นที่ 7 การประเมินผลด้วยตนเอง

กิจกรรมที่ 1.5

กิจกรรมวางแผนพัฒนาตนเอง

แจกกระดาษให้นักศึกษา

1. จับคู่กับเพื่อนแล้วสลับกันบอกบุคลิกภาพด้านดีและไม่ดีของอีกฝ่าย
2. เขียนสรุปบุคลิกภาพด้านดีและไม่ดีของตนลงกระดาษ
3. เขียนบุคลิกภาพด้านดีและไม่ดีของตนจากข้อมูลข้างต้นโดยเรียงลำดับจากสิ่งที่อยากแก้ไขมากที่สุดไปน้อยที่สุด
4. เลือก บุคลิกภาพด้านไม่ดี 1 ด้านที่ต้องการปรับปรุงโดยระบุระยะเวลาอย่างชัดเจน(3 เดือน/6 เดือน/1 ปี)

ตารางการปรับปรุงบุคลิกภาพด้าน.....

วิธีการหาแนวทางแก้ไข	ผลลัพธ์